

Марина Навальна,

доктор. філол. наук

УДК 811.161.2'373

ДИFUЗНІ ПРОЦЕСИ В ЛЕКСИЦІ НАУКОВОГО ТА ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛІВ

У статті розглянуто найуживаніші лексичні одиниці наукового стилю, які функціонують у мові сучасної української періодики, простежено нові лексико-семантичні вияви цих мовних одиниць, визначено, лексеми якої наукової галузі найширше представлені в мові преси.

Зроблено висновки, що лексика наукового стилю в періодиці здебільшого представлена іменниками та прикметниками іншомовного походження. У друкованих засобах масової інформації використовуються загальнонаукові поняття, терміни медицини та фармакології, економічних галузей тощо. Наукові лексеми у газетних текстах слугують засобом інформативності, але водночас ускладнюють сприйняття інформації читачем.

Ключові слова: науковий стиль, публіцистичний стиль, наукові слова, наукові словосполучення, функціональні вияви.

Вступ. Із зростанням ролі науки в суспільстві актуалізувався інтерес мовознавців до наукового стилю, за допомогою якого реалізується мовна функція повідомлення. С. Я. Єрмоленко зазначає, що «науковий стиль – функціональний різновид літературної мови, що використовується з пізнавально-інформативною метою в галузі науки та освіти. Поняття наукового стилю об'єднує мову різних галузей науки» [с. 421]. Історія формування української наукової мови – це тривалий процес постійного переборювання політичних перешкод і заборон. Свої потенційні можливості вона розкриває при найменших послабленнях екстралінгвальних факторів, які тримали її в лабетах бездержавності протягом століть [2, с.5]. А. П. Коваль розробила структуру наукового тексту [3], Н. Ф. Непійвода проаналізувала функціонально-стилістичний аспект науково-технічної літератури [4], інші дослідники розглядають прояви, елементи наукового стилю [5; 6; 7]. Л. О. Симоненко, аналізуючи наукову термінологію, основним завданням вважає її систематизацію, упорядкування та стандартизацію шляхом вилучення невірваних слів-покручів, відродження окремих забутих або несправедливо «репресованих» термінів, створення галузевих словників, українськомовних підручників, довідників тощо [8, с.5]. Науковий стиль став предметом дослідження багатьох вітчизняних мовознавців [9; 10; 11; 12; 13; 14; 15]. «Сучасний стан української наукової термінології характеризується зростанням тяжіння до міжнародних стандартів і водночас посиленням інтересу до власних національних надбань, причому і в

першому, і в другому випадках іноді надмірним і недостатньо обґрунтованим. Вироблення принципів і методів творення термінологічної лексики за допомогою власних мовних ресурсів, калькування термінів чи розумне їх запозичення для тих понять, які ще не названі українською наукою або вже мають давно усталені іншомовні найменування, – основні шляхи формування української наукової термінології» [7, с.71].

Тексти наукового стилю зазвичай містять наукову інформацію, яку треба донести до споживачів. Одним із сучасних засобів передавання цієї інформації є періодика. Тому актуальним вбачається вивчення наукових лексичних елементів у публіцистиці. У пропонованій розвідці розглянемо найуживаніші наукові слова та словосполучення, які функціонують у мові сучасної української періодики, простежимо нові функціонально-стильові вияви цих мовних одиниць, визначимо, лексеми якої наукової галузі най-ширше представлені в мові преси.

Методи дослідження. Для вивчення лексики української періодики початку ХХІ ст. використано як основні методи спостереження та описовий. На різних етапах дослідження послуговувалися також методом функціонального аналізу для визначення стилістичного навантаження лексичних одиниць.

Результати й обговорення. У мові друкованих засобів масової інформації широко функціонує наукова лексика, зокрема слова-терміни з різних галузей знань. У публіцистиці вживають медичні наукові терміни. Здебільшого це назви захворювань чи їх симптоми. Поряд із доволі відомими термінами *гайморит*, *отит*, *гонорея*, *сифіліс*, *інфаркт*, *пневмонія* до журналістських текстів уводять менш відомі або зовсім невідомі споживачам інформації поняття, напр.: *менінгоенцефаліт*, *остеомієліт*, *цervікокардія*, *цervікобрахіалгія*, *спондилоартроз*, *трихомоніаз*, *хламідіоз*, *цervікотора-калгія* та ін. Пор.: «При підозрі на *менінгоенцефаліт* потрібно терміново викликати „швидку допомогу” – це смертельно небезпечне ускладнення» («Сімейна газета», 7.01.2009); «...*остеомієліт* є підставою для призначення терапевтичних методів лікування» («Порадниця», 2.04.2009); «*Називають це у міжхребцевих суглобах спондилоартрозом*» («Газета по-українськи», 24.09.2009).

Характерними для публіцистики є пояснення медичних термінів, навіть доволі відомих: «*Цervікоторакалгія* – больовий синдром у районі шийного відділу хребта, що поширюється в міжлопаткову область» («Порадниця», 2.04.2009); «*Отит* – це запалення внутрішнього вуха» («День», 14.10.2009); «*Гайморит* – це запалення повітряносних пазух верхньої щелепи» («Газета по-українськи», 24.09.2009); «*Цervікобрахіалгія* – термін на позначення больового синдрому в районі шийного відділу хребта» («Порадниця», 2.04.2009); «*Термін цervікокардія* означає біль в області ший і голови» («Київська правда», 24.12.2009).

Звичним явищем у мові періодики є використання наукових слів та словосполучень, які позначають методи обстеження, оздоровлення та лікування: *озонотерапія, медитація, лапароскопічна операція, комп'ютерна томографія* та ін. Напр.: «*Озонотерапія – унікальний безлікарський метод підвищення імунітету*» («Газета по-українськи», 13.11.2009); «*Лапароскопічні операції – сучасний рівень хірургічної допомоги*» («Гарт», 7.10.2009); «*Комп'ютерна томографія дозволяє діагностувати багато видів уражень головного мозку*» («Гарт», 14.10.2009).

Функціонують у публіцистиці наукові словосполучення на зразок: *дистрофічні зміни, енцефалопатійний синдром, чуттєвий шок* та ін. Напр.: «*З дистрофічними змінами в дисках не треба нехтувати візитами до лікаря*» («Порадниця», 2.04.2009); «*Енцефалопатійний синдром відзначається підвищеною стомленістю*» («День», 9.04.2009).

Із розвитком фармакології в мову преси дедалі частіше потрапляють терміни з цієї галузі. Вони заповнили як інформаційно-аналітичні жанри публіцистики, так і рекламні матеріали. Зазвичай фармацевтичні терміни не зрозумілі споживачам інформації, дія певних лікарських засобів на організм людини пояснюється тільки через додаткові описи захворювань. Напр.: «*Вибірково впливають на судини мозку німітон і нематоній*» («Порадниця», 9.04.2009); «*Досить ефективні блокатори повільних кальцієвих каналів німідолин та німодин*» («Сільські вісті», 16.04.2009); «*Науковці довели, що вазокор та дилцерин є малоефективними, а іноді й зашкоджують організмові*» («Київська правда», 12.08.2009); «*Ефективним є засіб при поєднанні вінлоцетину та кавінтону*» («Порадниця», 9.04.2009); «*У деяких випадках ефективний бравінтон*» («День», 14.06.2009).

У мові сучасної періодики вживають лексеми, які характерні для різних галузей наук. Наприклад, слово *депресія* з першим значенням «приголомшений, пригнічений психічний стан» [15, с. 212] вживають матеріалах медичної тематики: «*Психотерапевти навесні часто встановлюють діагноз депресія*» («Газета по-українськи», 12.09.2009). У другому значенні «застій, спад у господарському, суспільному житті» [15, с. 212] лексему *депресія* використовують у публікаціях історичної тематики, приміром: «*Українсько-польські відносини значно загострилися під час великої депресії 1929–1933 років*» («День», 9.03.2009). У цьому випадку термін позначає період, що починається безпосередньо після економічної кризи, характеризується застоєм у виробництві, масовим безробіттям, млявою торгівлею.

Доволі часто журналісти вітчизняних засобів масової інформації слово *депресія* використовують у значенні «застій, бездіяльність» стосовно різних суспільних інституцій, угруповань тощо. Напр.: «*В українського парламенту – депресія*» («Сільські вісті», 24.09.2008); «*Депресія спо-*

стерігається в багатьох політичних сил» («День», 4.07.2008); «Таке враження, що в уряд прийшла депресія» («Газета по-українськи», 28.06.2009); «Депресія, що відбувалася на селі, на цей час переросла в повний застій...» («Сільський час», 3.07.2008).

Слова та словосполучення медичної галузі зазвичай трапляються на доволі популярних для читачів тематичних сторінках «Здоров'я», «Ваше здоров'я», «Будьте здорові» та ін. У замітках, інтерв'ю, статтях, коментарях практично всіх масових видань всеукраїнського чи регіонального розповсюдження автори послуговуються медичною термінологією. Фармацевтичні терміни більшою мірою використовують у рекламних публікаціях. Терміни зазвичай журналісти пояснюють, в іншому випадку їх значення стає зрозумілим у контексті. Хоча без додаткових пояснень наукові медичні та фармакологічні лексеми ускладнюють сприйняття інформації.

Під дією позамовних чинників: інтенсивного розвитку економіки, ринкових відносин, приватної власності, фінансової сфери, мова періодики поповнюється економічними термінами: *акція, девальвація, дефолт, дивіденди, економіка, капітал, ліцитатор, менеджмент, мікроекономіка, податок, прибуток, штрафель* та ін. Напр.: «Дмитро Фірташ має *акцій* холдингу» («Персонал плюс», 21.02.2008); «Цього року відбулася *девальвація* золотих прикрас у зв'язку з підвищенням цін на золото» («Сільські вісті», 3.09.2008); «...*дуже ймовірно, що коли доведеться повертати борг, акціонери відчують потилицю дихання дефолту*» («Україна молода», 7.04.2009); «*Селяни і до цього часу не отримують своїх дивідендів від акцій, які вони мали ще в СРСР...*» («Народна», 4.06.2008); «*Аналітики звертають увагу на те, що українська економіка ще не відчула шоку від зростання цін на енергоносії*» («Персонал плюс», 6.08.2008); «*Кожен власник думає про вкладений капітал*» («Дзеркало тижня», 9.07.2008); «*Розуміючи, що справа заходить уже занадто далеко, ліцитатор все одно не міг припинити торги, бо рушень не було*» («Україна молода», 7.04.2009); «*Менеджмент – нова сфера управлінських відносин*» («День», 16.03.2009); «*Мікроекономіка – галузь економічної науки, що вивчає економічні пропорції в межах окремої ланки економіки...*» («День», 24.03.2009); «*Податок на прибуток підприємств передбачає як зниження ставки оподаткування, так і тривалий термін звільнення від його сплати*» («Дзеркало тижня», 21.03.2009); «*Штрафель – бухгалтерський рахунок особливої форми, в якому дебетові й кредитові обороти показані в одній загальній графі*» («Голос України», 18.08.2009).

Спостерігаємо тенденцію до активного використання в мові періодики словосполучень економічної галузі на зразок *валовий оборот, валова продукція, економічна рента, ринкова економіка* та ін. Напр.: «*Податок з обороту стягується з валового обороту на всіх стадіях руху товарів*»

(«Замкова гора», 4.09.2009); «*Планується зростання виробництва валової продукції аграрного комплексу на 3-5 відсотків*» («Яготинські вісті», 19.03.2008); «*Економічна рента – дохід від будь-якого фактора виробництва понад його альтернативну вартість*» («День», 12.12.2008) та ін.

Економічні терміни широко представлені у всіх жанрах журналістики, найбільше їх використовують автори аналітичних публікацій: статей, коментарів, нерідко ними послуговуються в інтерв'ю з фахівцями економічної галузі. Поняття цієї сфери властиві як регіональним, так і всеукраїнським газетам. Доволі часто ці лексеми використовують журналісти газети «Дзеркало тижня» на тематичних сторінках «Мікроекономіка», «Гроші», «Бізнес» тощо. Напр.: «...*хвилює тенденція до монополізації ринку*» («Дзеркало тижня», 3.04.2010); «*Відповідно до доктрини ділової цілі операція є відхиленням від оподаткування і викликає податкову перекаліфікацію та відповідне донарахування суми недоплаченого податку (при цьому без сплати штрафу, адже формально така операція не є порушенням)*» («Дзеркало тижня», 3.04.2010).

Виокремлюємо в публіцистиці низку загальнонаукових іменників, які використовуються в багатьох науках: *абсолютизація, автореферат, анотація, анотування, адаптація, децентрація, дискретність, інтеграція, кваліметрія, креативність, постулат, стимулятор*, а також прикметники *аксіоматичний, патогенний, технологічний* та ін. Напр.: «...*поняття свободи далеко не однозначні: від абсолютизації свободи, що зводилася, до відсутності будь-яких обмежень у діях людини...*» («Яготинські вісті», 26.12.2008); «*Автореферат – короткий виклад наукової праці самим автором*» («Газета по-українськи», 4.09.2009); «*Загальна анотація характеризує документ загалом*» («День», 6.09.2008); «*Аналітична анотація розкриває лише частину змісту*» («День», 6.09.2008); «*Анотування – процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації*» («День», 6.09.2008); «*Існує три можливості посилити конкурентноздатність території: привабливість, інтеграція та адаптація*» («День», 4.08.2009); «*Класичною точкою зору на децентралізацію у науковій літературі є позиціонування її як долання егоцентризму*» («Дзеркало тижня», 6.06.2008); «*Кваліметрія – наука, необхідна всім наукам, оскільки об'єкти вивчення всіх наук описуються комплексом властивостей, які необхідно вимірювати*» («Голос України», 9.04.2008); «*Креативність розглядають як здатність до творчості*» («Диво слово», 9., 2009); «*Мінеральні води, що містять вуглекислий газ, є сильним стимулятором шлункової секреції...*» («Порадниця», 25.12.2008); «*Неспростовними та аксіоматичними сьогодні є міркування вчених*» («Українське слово», 3., 2009).

Більшість загальнонаукових термінів відомі читачам, деякі з них

(адаптація, анотація, стимулятор) сприймаються не як терміни, а як лексеми з нейтральним значенням. Окремі слова мають кілька варіантів значень, але вживаються переважно в першому.

Загальнонаукові терміни часто використовуються у матеріалах політичної тематики, щоб підкреслити обізнаність партій з проблемами суспільства та науки, показати, що політичні лідери володіють науковими термінами, наголосити на їхній освіченості, грамотності, напр.: *ідентифікація* – «упізнавання кого-, чого-небудь; установлення тотожності об'єкта або особистості» [16, с.292]; *депопуляція* – «зменшення абсолютної чисельності населення якої-небудь країни або території; зниження відтворення населення» [17, с.215], пор.: «Не повинно бути проблем у лідера з політичною ідентифікацією» («Сільські вісті», 10.10.2009); «Політичні партії та їхні лідери з модним підтекстом стали говорити про *депопуляцію українців*» («Українське слово», 3., 2009).

Часто наукові спеціальні терміни трапляються у висловах посадових осіб, службовців, що подекуди свідчить не стільки про їхню освіченість, скільки про зарозумілість, напр.: «Президент здійснює *демлітаризацію цивільних установ*» («Дзеркало тижня», 30.10.2008); «Голова адміністрації сказав селянам, що мої підлеглі завжди проявляють *креативність*» («Україна молода», 18.03.2010).

Висновки. Лексика наукового стилю в мові періодики здебільшого представлена іменниками та прикметниками іншомовного походження, що надає публіцистиці нединамічності, статичності. У друкованих засобах масової інформації використовуються загальнонаукові поняття, терміни медицини та фармакології, економічних дисциплін тощо. Наукові лексеми у газетних текстах слугують засобом інформативності.

У журналістських матеріалах подають як відомі загалу наукові слова та словосполучення, так і мало або зовсім невідомі. Останні надзвичайно ускладнюють сприйняття інформації читачем. Нелегко сприймаються кілька термінів у реченні, а особливо складними для реципієнта виявляються лексеми і словосполучки, які подаються тільки в спеціальних словниках. Тексти з науковою термінологією зазвичай позбавлені образності, емоційності, вони «окнижують» публіцистику.

Наукові слова та словосполучення використовуються як у масових інформаційних виданнях, так і аналітичних масмедіа. Спостерігаємо тенденцію до застосування наукових мовних одиниць і у всеукраїнських виданнях, і в регіональній періодиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмоленко С. Я. Науковий стиль / С. Я. Єрмоленко // Українська мова : Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тара-ненко (співголова), М.П. Зяблюк та ін.]. – 3-тє вид., допов. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2007. – С. 421–422.

2. Панько Т. І. Теоретичні засади українського термінотворення /Т. І. Панько //

Науково-технічне слово : бюлетень видавничо-термінологічної комісії Львівського політехнічного інституту. – 1992. – № 1. – С. 3–9.

3. *Коваль А. П.* Науковий стиль сучасної української літературної мови / А. П. Коваль. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1970. – 305 с.

4. *Непийвода Н. Ф.* Мова української науково-технічної літератури: (Функціонально-стилістичний аспект) / Н. Ф. Непийвода / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : ТОВ «Міжн. фін. Агенція», 1997. – 303 с.

5. *Городиловська Г. П.* Елементи наукового та публіцистичного стилів в історичних творах Івана Іваничука : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / П. Г. Городиловська. – Львів, 2008. – 19 с.

6. *Дядюра Г. М.* Функціональні параметри образності в науковому стилі (на матеріалі текстів природничих та технічних наук) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Г. М. Дядюра. – К., 2001. – 22 с.

7. *Лепеха Т.* Про деякі проблеми сучасної української наукової термінології / Т. Лепеха // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. пр. / [відп. ред. Л. О. Симоненко]. – К. : КНЕУ, 2001. – Вип. IV. – С. 70–72.

8. *Симоненко Л.* Українська наукова термінологія: стан і перспективи розвитку // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. пр. / [відп. ред. Л. О. Симоненко]. – К. : КНЕУ, 2001. – Вип. IV. – С. 3–8.

9. *Бук С. Н.* 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови: словник / С. Н. Бук ; словник; [наук. ред. Ф. С. Бацевич]. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 192 с.

10. *Данкіна Л. С.* Сучасна українська літературна мова (науковий стиль) : [навч. посіб.]; / Л. С. Данкіна / Харківський держ. економічний ун-т. – Х. : ХДЕУ, 2002. – 124 с.

11. *Онуфрієнко Г. С.* Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами / Г. С. Онуфрієнко ; Міністерство освіти і науки України, Запорізький національний університет. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 390 с.

12. *Онуфрієнко Г. С.* Науковий стиль української мови : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 310 с.

13. *Скороходько Е. Ф.* Термін у науковому тексті (до створення терміоцентричної теорії наукового дискурсу): [монографія] / Е. Ф. Скороходько; Укр. ін-т лінгвістики і менеджменту. – К. : Логос, 2006. – 98 с.

14. *Чернишова Л. І.* Закономірності якісної кваліфікації предметних імен у структурі українського наукового стилю : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Лариса Іванівна Чернишова. – Макіївка, 2003. – 214 с.

15. *Шиліна А. Г.* Лінгвогендерна інтерпретація лексичного та граматичного потенціалу наукового стилю сучасної російської мови : автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.02 / А. Г. Шиліна. – Сімферополь, 2002. – 20 с.

16. Сучасний словник іншомовних слів: Близько 20 тис. слів і словосполучень / [укл.: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк]. – К. : Довіра, 2006. – 789 с.

17. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. : ВТФ „Перун”, 2002. – 1440 с.

Reference list

1. Buk S.N. 3000 naichastotnishykh sliv naukovooho styliu suchasnoi ukrainskoi movy / S.N. Buk ; slovnyk; [nauk. red. F.S. Batsevych]. – Lviv : LNU im. I. Franka, 2006. – 192 s.

2. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy / [uklad. i holov. red. V.T. Busel]. – K. : VTF „Perun”, 2002. – 1440 s.
3. Horodylovska H.P. Elementy naukovoho ta publitsystychnoho styliv v istorychnykh tvorakh Ivana Ivanychuka : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / P.H. Horodylovska. – Lviv, 2008. – 19 s.
4. Dankina L.S. Suchasna ukrainska literaturna mova (naukovyi styl) / L. S. Dankina : [navch. posib.] / Kharkivskiy derzh. ekonomichnyi un-t. – Kh. : KhDEU, 2002. – 124 s.
5. Diadiura H.M. Funktsionalni parametry obraznosti v naukovomu styli (na materialakh tekstiv pryrodnychyykh ta tekhnichnykh nauk) : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / H.M. Diadiura. – K., 2001. – 22 s.
6. Yermolenko S.Y. Naukovyi styl / S.Y. Yermolenko // Ukrainska mova : Entsyklopediia / [Redkol. : Rusanivskiy V.M. (spivholova), Taranenko O.O. (spivholova), Ziabliuk M.P. ta in.]. – 3-tie vyd., zi zminamy i dop. – K. : Vyd-vo "Ukr. entsykl." im. M.P. Bazhana, 2007. – S. 421–422.
7. Koval A.P. Naukovyi styl suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy / A.P. Koval. – K. : Vyd-vo Kyivskoho un-tu, 1970. – 305 s.
8. Lepekha T. Pro deiakі problemy suchasnoi ukrainskoi naukovi terminolohii / T. Lepekha // Ukrainska terminolohiia i suchasnist : Zb. nauk. prats. Vyp. IV / [vidp. red. L.O. Symonenko]. – K. : KNEU, 2001. – S. 70–72.
9. Nepyivoda N.F. Mova ukrainskoi nauko-tekhnichnoi literatury : (Funktsionalno-stylistychnyi aspekt) / N.F. Nepyivoda / NAN Ukrainy. In-t movoznavstva im. O.O. Potebni. – K. : TOV „Mizhn. fin. Ahentsiia”, 1997. – 303 s.
10. Onufriienko H.S. Naukovyi styl ukrainskoi movy: navchalnyi posibnyk z alghorytmichnymy prypysamy / H.S. Onufriienko ; Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, Zaporizkyi natsionalnyi universytet, 2-he vyd., pererob. ta dop. – K. : Tsentr navchalnoi literatury, 2009. – 390 s.
11. Onufriienko H.S. Naukovyi styl ukrainskoi movy: [navch. posib. dlia stud. VNZ]. – K. : Tsentr navchalnoi literatury, 2006. – 310 s.
12. Panko T.I. Teoretychni zasady ukrainskoho terminotvorennia // Nauko-tekhnichne slovo : Biuletен vydavnycho-terminolohichnoi komisii Lvivskoho politekhnichnoho instytutu. – 1992. – №1. – S. 3–9.
13. Symonenko L. Ukrainska naukova terminolohiia : stan i perspektivy rozvytku // Ukrainska terminolohiia i suchasnist : Zb. nauk. prats. Vyp. IV / [vidp. red. L.O. Symonenko]. – K. : KNEU, 2001. – S. 3–8.
14. Skorokhodko E.F. Termin u naukovomu teksti (do stvorennia terminotsetrychnoi teorii naukovoho diskursu) / E.F. Skorokhodko : [monohrafiia] / Ukr. in-t lnhvistyky i menedzhmentu. – K. : Lohos, 2006. – 98 s.
15. Suchasnyi slovnyk inshomovnykh sliv : Blyzko 20 tys. sliv i slovospoluchen / [uklaly: O.I. Skopnenko, T.V. Tsybaliuk]. – K. : Dovira, 2006. – 789 s.
16. Chernyshova L.I. Zakonomirnosti yakisnoi kvalifikatsii predmetnykh imen u strukturi ukrainskoho naukovoho styliu : dys. ... kandydata filol. nauk : 10.02.01 / Larysa Ivanivna Chernyshova. – Makiivka, 2003. – 214 s.
17. Shylina A.H. Lnhvhoderna interpretatsiia leksychnoho ta hramatychnoho potentsialu naukovoho styliu suchasnoi rosiiskoi movy : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk : 10.02.02 / A.H. Shylina. – Simferopol, 2002. – 20 s.

Navalna Maryna

Diffusive processes in the vocabulary of scientific and publicistic style

The article analyzes the most used lexical units of scientific style, which function in the modern Ukrainian language periodicals; it traces the new lexical and semantic manifestations of these linguistic units; it defines the tokens of what scientific sphere were represented mostly in the language press.

The article concluded that the vocabulary of scientific style in language of periodicals is represented mainly by nouns and adjectives of foreign origin. The print mass media use generally scientific notions, medical and pharmacological, economic and other terms. Scientific lexemes in the newspaper texts are the means of informative value, but at the same time they complicate perception of information for a reader.

Keywords: scientific style, publicistic style, scientific words, scientific phrases, functional manifestations

Навальная Марина

ДИФFUЗНЫЕ ПРОЦЕССЫ В ЛЕКСИКЕ НАУЧНОГО И ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОГО СТИЛЕЙ

В статье проанализированы наиболее употребляемые лексические единицы научного стиля, которые функционируют в языке современной украинской периодики, прослежены новые лексико-семантические проявления этих языковых единиц, определено, лексемы какой научной сферы наиболее широко представлены в языке прессы.

Сделаны выводы, что лексика научного стиля в периодике в основном представлена существительными и прилагательными иностранного происхождения. В печатных средствах массовой информации используются обще-научные понятия, термины медицины и фармакологии, экономических сфер и др. Научные лексемы в газетных текстах служат средством информативности, но одновременно затрудняют восприятие информации читателем.

Ключевые слова: научный стиль, публицистический стиль, научные слова, научные словосочетания, функциональные проявления.

